

FOLKBILDNING 1997/98:115

Regeringens proposition

12 mars 1998

Textunderlag för OH-presentation

6.1 Bedömning av folkbildningens verksamhet

Regeringens bedömning:

Folkbildningen har genomfört en verksamhet som står i god överensstämmelse med angivna syften med statsbidragsgivningen. Den verksamhet som studieförbund och folkhögskolor har bedrivit är av stor omfattning och har stor samhällsnytta och motsvarar väl de förväntningar som staten har för sin bidragsgivning. Folkbildningen bör därför ges fortsatt statligt stöd.

6.2 Syftet med statsbidraget

Regeringens förslag:

Principen att folkbildningens anordnare själva lägger fast målen för verksamheten skall gälla även i fortsättningen. Riksdag och regering skall endast ange syftet med statens bidragsgivning.

Följande syften med statsbidraget lades fast genom 1991 års riksdagsbeslut och skall fortfarande gälla.

- Syftet med statsbidrag till folkbildningen är att stödja en verksamhet som gör det möjligt för människor att påverka sin livssituation och att skapa engagemang att delta i samhällsutvecklingen genom t.ex. politiskt, fackligt eller kulturellt arbete.
- Verksamheter som syftar till att utjämna utbildningsklyftor och höja utbildningsnivån i samhället skall prioriteras.
- Personer som är utbildningsmässigt, socialt eller kulturellt missgynnade skall särskilt prioriteras. Invandrare och deltagare med funktionshinder utgör särskilt viktiga målgrupper. Därutöver skall ytterligare två syften med statens bidrags-givning tillföras:

- Statsbidraget till folkbildningen skall bidra till att stärka och utveckla demokratin.
- Statsbidraget skall bidra till att bredda kulturintresset i samhället, till ökad delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser samt till eget skapande. Dessutom skall arbetslösa tillföras som en prioriterad grupp.

6.3 Folkbildningsrådet och dess uppgift att fördela statsbidrag

Regeringens bedömning:

Folkbildningsrådets ställning och arbetsuppgifter bör vara oförändrade.

6.4 Utvärdering och forskning

Regeringens bedömning:

Folkbildningen bör regelbundet följas upp och utvärderas. Den statliga utvärderingen bör förnyas och breddas så att den dels får ett tydligt parlamentariskt inflytande, dels bidrar till en mångsidig genomlysning av folkbildningens betydelse för samhället.

Regeringens bedömning:

En fristående och kvalitativt bra forskning om folkbildning är betydelsefull för folkbildningens utveckling. En sådan forskning bör komma till stånd även vid sidan av den statliga utvärderingen.

7.2 Folkbildningens roll i framtiden beträffande behörighetsgivande vuxenutbildning

Regeringens förslag:

Föreskriften om att undervisningen skall anordnas så att den till form och arbetsätt tydligt skiljer sig från den som anordnas i det offentliga skolväsendet och högskolan, skall tas bort som särskilt villkor för statsbidrag till folkhögskolan.

Regeringens bedömning:

Folkhögskolorna och studieförbunden bör själva ta ansvar för att all utbildning som anordnas med statsbidrag präglas av folkbildningens kännetecken.

7.3 Inga betyg inom folkbildningen

Regeringens bedömning:

Betyg bör inte förekomma inom folkbildningen.

7.4 Möjligheter att få betyg i komvux genom tillgodoräknande av resultat av utbildning vid folkhögskola

Regeringens bedömning:

Möjligheter bör öppnas för dem som har genomgått utbildning vid folkhögskola att i vissa fall tillgodoräkna sig resultatet av den som betyget Godkänd, när de fortsätter med en utbildning inom komvux som syftar till att uppnå ett slutbetyg.

7.5 Folkbildningens samverkan med högskola och forskning

Regeringens bedömning:

Högskolan bör ha kontakter med folkbildningen som en del av högskolans samhällsuppgift och hålla kontakt med medborgare utanför högskolevärlden. Folkbildningen bör ha intresse av att ta del av vetenskap och forskning och medverka till att kunskaper sprids. Att få till stånd en fungerande samverkan och ett utbyte av erfarenheter mellan å ena sidan folkhögskolor och studieförbund och å den andra sidan högskola och forskning bör vara en viktig uppgift för båda parter.

8.1 Ett lyft för kultur och bildning

Regeringens bedömning:

Regeringens satsning på kunskapslyftet bör kompletteras med ett lyft för kultur och bildning i bred bemärkelse genom den fria och frivilliga folkbildningen. Naturvetenskap och teknik bör ges ökad uppmärksamhet i bildningsarbetet.

8.2 Folkbildningens roll för kulturen

Regeringens bedömning:

Folkbildningen bör spela en viktig roll för att förverkliga kulturpolitiken.

Folkbildningen bör ha en viktig fördelningspolitisk uppgift både geografiskt och socialt genom att den når ut till orter som saknar andra kulturinstitutioner och till grupper som inte får del av samhällets övriga kulturutbud.

Folkbildningen bör också ha stor betydelse som mötesplats mellan kulturarbetare och amatörer samt som arbetsmarknad för kulturarbetare. Folkbildningen bör ge människor möjligheter till eget kulturellt skapande och till att skaffa sig färdigheter för detta.

8.3 Folkbildningens roll för personer med funktionshinder

Regeringens bedömning:

Folkbildningen bör fortsätta sina ansträngningar att undanröja studiehinder och tillgodose utbildningsbehov för människor med funktionshinder. Inte minst folkhögskolorna bör här kunna ta på sig ett särskilt ansvar att anordna behörighetsgivande utbildning på uppdrag av kommuner.

8.4 Folkbildningen och IT

Regeringens bedömning:

Folkbildningen bör ta på sig viktiga uppgifter på IT-området till nytta för samhället och för folkbildningens egen verksamhet. Folkbildningen bör kunna bidra både genom att erbjuda utbildning kring IT och genom att utnyttja IT som redskap i utvecklingen av den egna verksamheten.

Regeringen avser därför att ta initiativ för att påskynda IT-användningen i folkbildningen.

Regeringen har erfarit att Stiftelsen för kunskap och kompetens är beredd att stödja IT-utvecklingen i folkbildningen. Folkbildningen kommer därigenom att disponera ca 50 miljoner kronor för IT-utveckling inom ramen för det utvecklingscentrum som regeringen i den regionalpolitiska propositionen föreslår skall etableras för att stödja distansutbildning i första hand inom högskolan och folkbildningen.

8.5 Folkbildningen och integrationsarbetet

Regeringens bedömning:

Folkbildningen bör fortsätta sina ansträngningar att genom kultur- och bildningsarbete underlätta en integration mellan invandrare och svenskar. Särskilt i storstädernas ytterområden bör folkbildningen, inte minst studieförbunden, ta på sig en stor och viktig uppgift på detta område.

8.6 Folkbildningen och arbetet med att forma ett ekologiskt hållbart samhälle

Regeringens bedömning:

Folkbildningen bör fortsätta sina ansträngningar att bidra till en kunskapsutveckling hos alla medborgare kring vad som krävs för att ställa om Sverige till ett ekologiskt hållbart samhälle. Särskilt inom ramen för arbetet med lokala investeringsprogram kan folkbildningen spela en viktig roll.

9. STATENS STÖD TILL FOLKBILDNINGEN

Regeringens förslag:

Folkbildningen avser att i vårpropositionen för budgetåret 1999 behandla frågan om resurserna för folkbildningen. Särskilda medel bör avdelas ur folkbildningsanslaget för att möjliggöra en utvecklings- och försöksverksamhet inom folkhögskolor och studieförbund.